

ΕΣΠΑ 2021-2027: το παράθυρο ευκαιρίας για να στηριχθούν οι ενεργειακές κοινότητες κλείνει

Αξιότιμες/οι,

Με την παρούσα επιστολή η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων (καθεξής 'Δέσμη') και η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ενεργειακών Κοινοτήτων (REScoop.eu) θέλουμε να **αναδείξουμε το ζήτημα των δημόσιων χρηματοδοτήσεων για τις ενεργειακές κοινότητες στην Ελλάδα**. Συγκεκριμένα, ενώ έχουμε φτάσει στα μισά της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ (2021-2027), δεν έχουν ενεργοποιηθεί ακόμη πόροι για τη στήριξη των ενεργειακών κοινοτήτων.¹

Σημειώνεται πως προβλέπονται πόροι για τις ενεργειακές κοινότητες σε 2 εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα (Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή, Δίκαιη Μετάβαση), και 4 περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (Ηπειρος, Ιόνια Νησιά, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος)². Αξίζει να σημειωθεί επίσης πως η Ελλάδα είναι μία από τις μονάχα 4 χώρες³ σε επίπεδο ΕΕ που καταγράφει τον κοινό δείκτη RCO 97 (Κοινότητες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που υποστηρίζονται).

Η χρονική συγκυρία επιτάσσει τη μόχλευση δημόσιων πόρων για τη στήριξη των ενεργειακών κοινοτήτων. Η πρόσφατη μετάβαση από τον εικονικό συμψηφισμό (Virtual Net Metering) στον εικονικό ταυτοχρονισμό (Virtual Net Billing) έχει προκαλέσει ανασφάλεια και οικονομική αβεβαιότητα στον ευρύτερο τομέα της κοινοτικής ενέργειας, καθώς οι οικονομικές απολαβές και η περίοδος απόσβεσης ενός έργου ιδιο-κατανάλωσης δεν είναι πλέον ξεκάθαρες. Επιπρόσθετα, η στροφή προς τον ταυτοχρονισμό ενθαρρύνει τη χρήση μπαταριών, μια τεχνολογία η οποία παραμένει ακριβή για τον μέσο καταναλωτή.

Η εμπειρία της Δέσμης από το πεδίο καταδεικνύει πως διάφορα έργα κοινοτήτων έχουν καθυστερήσει ή ολοκληρωτικά παγώσει, καθώς πολίτες, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και Δήμοι έχουν αποθαρρυνθεί από την υλοποίηση νέων επενδύσεων σε έργα συλλογικής ιδιο-κατανάλωσης.

---

¹ Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το πρόγραμμα στήριξης ενεργειακών κοινοτήτων σε περιοχές Μετάβασης, στο οποίο όμως δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν πολίτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

<https://www.espa.gr/el/Pages/ProclamationsFS.aspx?item=5985>

² REScoop.eu Financing Tracker, Cohesion and Regional Development Funds Greece, Διαθέσιμο στο: <https://www.rescoop.eu/policy/financing-tracker/cohesion-regional-development-funds/greece-cohesion-and-regional-development>

³ Μαζί με τη Γαλλία, την Πολωνία και την Πορτογαλία

Στο πλαίσιο αυτής της γενικευμένης αβεβαιότητας κρίνουμε σκόπιμο να ενεργοποιηθούν οι προβλεπόμενοι πόροι από το ΕΣΠΑ ώστε να στηριχθούν έργα συλλογικής ιδιο-κατανάλωσης από ενεργειακές κοινότητες. **Η δημόσια στήριξη τουλάχιστον για το σκέλος της αποθήκευσης θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά το ρίσκο της επένδυσης σε τέτοια έργα από ενεργειακές κοινότητες.**

Επιπρόσθετα, η **ενδιάμεση αναθεώρηση (mid term review)** του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2021-2027 δίνει μεγαλύτερη ευελιξία σε διαχειριστικές αρχές να τροποποιήσουν τα επιχειρησιακά τους προγράμματα. Εμπειρία της REScoop.eu αναδεικνύει πως υπάρχει ενδιαφέρον από άλλα Κράτη Μέλη, όπως η Σλοβενία, η Γαλλία, και η Πολωνία, να αξιοποιήσουν τη διαδικασία της ενδιάμεσης αναθεώρησης για να στηρίξουν τις ενεργειακές κοινότητες. Μια τέτοια προσέγγιση στηρίζει ενεργά και η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (DG REGIO).

Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως υπάρχουν πολλά πετυχημένα παραδείγματα Κρατών Μελών που έχουν μοχλεύσει πόρους από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ERDF)⁴ με στόχο να στηρίξουν τις ενεργειακές κοινότητες. Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- **Περιφέρειες στην Ιταλία** (π.χ., Λάτιο, Εμίλια Ρομάνια) παρέχουν επιχορηγήσεις σε ενεργειακές κοινότητες για την κατάρτιση τεχνοοικονομικών μελετών και επιχειρηματικών σχεδίων. Καλύπτουν επίσης, μέσω επιχορηγήσεων, μέρος του συνολικού κόστους κατασκευής πάρκων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συστημάτων αποθήκευσης.
- **Στη Γαλλία** τουλάχιστον 2 Περιφέρειες (Centre - Val de Loire & Grand-Est) αξιοποιούν πόρους από το ΕΤΠΑ για να χρηματοδοτήσουν δίκτυα κοινοτικής ενέργειας, τα οποία παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη σε ομάδες πολιτών για να ιδρύσουν ενεργειακές κοινότητες.
- **10 από τα 19 ΠΕΠ της Ισπανίας** προβλέπουν τη χρηματοδότηση ενεργειακών κοινοτήτων μέσω επιχορηγήσεων, αλλά και δανείων και εγγυήσεων.

Σε σύμπνοια με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, αλλά και τις βέλτιστες πρακτικές άλλων Κρατών Μελών, καλούμε τις διαχειριστικές αρχές του ΕΣΠΑ 2021-2027 στην Ελλάδα να ενεργοποιήσουν άμεσα προσκλήσεις υποστήριξης για τις ενεργειακές κοινότητες. Μια τέτοια κίνηση θα τονώσει σημαντικά το κίνημα της ενεργειακής δημοκρατίας, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση της κλιματικής κρίσης και της ενεργειακής φτώχειας.

---

⁴ REScoop.eu Financing Tracker, Cohesion and Regional Development Funds, Διαθέσιμο στο: <https://www.rescoop.eu/policy/financing-tracker/cohesion-regional-development-funds>

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοδήποτε σχόλιο ή απορία.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Δέσμης

Σάντυ Φαμελιάρη
Γραμματέας Δέσμης

Για τη REScoop.eu

Χρήστος Βρεττός
Υπεύθυνος Δημοσίων Χρηματοδοτήσεων

Η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων ιδρύθηκε το 2024 και αποτελεί πανελλαδικό φορέα εκπροσώπησης ανοικτού τύπου και ευρείας βάσης ενεργειακών κοινοτήτων οι οποίες έχουν ως κύριο σκοπό την προώθηση της ενεργειακής δημοκρατίας. Στη Δέσμη συμμετέχουν ενεργειακές κοινότητες ανοικτού τύπου και ευρείας βάσης οι οποίες εκπροσωπούν περισσότερους από 3.500 ωφελούμενους, καθώς και υποστηρικτικοί φορείς (Ακαδημαϊκά ιδρύματα, περιβαλλοντικές οργανώσεις και φορείς της κοινωνίας των πολιτών).

Η REScoop.eu απαρτίζεται από >2000 μέλη ανά την Ευρώπη, εκπροσωπώντας άνω των 2.000.000 Ευρωπαίων πολιτών. Λειτουργεί ως πανευρωπαϊκός φορέας εκπροσώπησης των ενεργειακών κοινοτήτων.